

LBRIS

We know
books

YANGSZE CHOO
SOTIA-VULPE

Traducere din limba engleză
IRINA-MARINA BORTOI

LITERA
București

CAPITOLUL 1

Manciuria, 1908

Poate că știți povestea asta: târziu într-o seară, o femeie frumoasă vine și bate la ușa unui cărturar, care nu bănuiește nimic.

– Cine e? întrebă tânărul și trage cu ochiul în grădina neîngrijită, unde florile și tufișurile se contorsionează straniu în lumina lunii.

– Lăsați-mă să intru.

Femeia are un zâmbet fermecător și un urciur cu vinul lui de orez preferat.

Și el o lasă, șovăitor la început, fiindcă ar trebui să învețe pentru examenele imperiale¹. De ce e singură în fața acestui conac izolat de la țară și de ce îi lucesc ochii atât de straniu în întunericul udat de ploaie? Dar își spune că e în regulă; trebuie să fie o prostituată trimisă în glumă de prietenii lui. Cei doi beau vinul și, dintr-una într-alta, cu toate că ea roșește și teancul lui de cărți rămâne neatins, tânărul are parte de una dintre cele mai plăcute seri pe care și le poate aminti.

Doar că nu-și amintește prea bine, de fapt. Detaliile sunt încețoșate de lumina lămpii și de râsete. Dar

¹ Examine care stabileau cine poate face parte din administrația statului, sistem introdus în anul 605 și care a funcționat până la sfârșitul dinastiei Qing, în 1905 (n.tr.)

trebuie să o vadă din nou; o apucă de mâini (mâini cu degete atât de lungi și unghii atât de ascuțite!) și nu vrea să-i dea drumul.

– Casa mea e chiar acolo, spune ea, arătând spre un delușor bizar. Dacă urmezi drumul, e a patra casă de sus în jos.

În seara următoare, după ce bătrânul său servitor s-a dus la culcare, o pornește la drum. Dacă ar fi atent, ar vedea că drumul se îngustează până când abia mai rămâne o cărăruie prin iarba crescută peste măsură, dar nu observă, atât de vrăjit este. Pe drum sunt multe case curioase, toate cu ferestrele întunecate, ca niște găvane goale. Conace rafinate, cocioabe mici. Fiecare cu numele unei familii scris mare pe buiandrug. A patra casă din vârful dealului este un conac impunător; numele de pe poartă este *Hu*¹.

O vizitează iar și iar, neglijându-și studiile, în timp ce un morman de scrisori nedeschise de la părinții lui furioși se strânge pe masă. Pielea i se scofâlcește ca o frunză veștejită, amigdalele i se umflă, iar șira spinării i se încovoiaie. În cele din urmă, bătrânul servitor îngrijorat aduce un călugăr care să exorcizeze duhurile rele. Când vraja e destrămată, cărturarul urlă și plânge, umilit și înfuriat, smulgându-și hainele de pe el, cu mâini tremurânde. Țăranii din împrejurimi se strâng iute să facă o razie, dar jură că pe delușorul acela nu sunt nici case, nici conace mărețe. Doar un cimitir părăsit de mult. Al patrulea mormânt din vârf e construit, ca mormintele chinezești, sub forma unei căsuțe pe jumătate îngropate în deal. Folosind sape și cazmale, pătrund înăuntru și descoperă că mormântul a devenit vizuina unei vulpi.

*

Povestea se încheie de obicei când vulpea asta care își schimbă înfățișarea ajunge fiartă de vie sau luată în bețe de o mulțime mâniaoasă. Însă asta n-ar trebui să se întâmple dacă ești grijuliu. Majoritatea vulpilor sunt. Altfel cum am supraviețui sute de ani? Vulpea din poveste a fost lacomă și nătângă și ne-a stricat tuturor reputația.

Vulpile, spun oamenii, sunt femeii viclene.

Chiar și în cele mai bune timpuri, nu e ușor pentru cineva ca mine să-și câștige traiul. Ca să iau trenul de la Mukden la Dalian, de pildă, a trebuit să părăsesc stepa din Kirin. Prima zi a fost cea mai grea, fiindcă aveam nevoie de haine. Am ajuns să smulg bluza și pantalonii de bumbac ai unei țărănci de pe sârma de rufe. O vulpe virtuoaasă nu trebuie să fure, dar aveam disperată nevoie de îmbrăcăminte. Dacă m-aș fi ivit pe marginea drumului ca o tânără nudă, n-aș fi făcut decât s-o caut cu lumânarea.

Există fie ca un canid mic cu blana deasă, urechile ascuțite și picioarele negre și frumoase, fie ca o femeie tânără. Nici una nu-i o formă sigură într-o lume condusă de bărbați. Sinceră să fiu, aș prefera să arăt ca o bunicuță; asta mi-ar da măcar un aer respectabil, în concordanță cu vârsta mea. Ceea ce mă face să notez în jurnal că deși majoritatea poveștilor se concentrează pe vulpoaicele frumoase care trăiesc devorând *qi*-ul, sau forța vitală, puține se spun despre masculii. Femeile care umblă cu bună știință făcând ce le taie capul vor fi, mai mult ca sigur, criticate. Un bărbat chipeș și șiret e cu totul altceva. Majoritatea vulpoilor sunt forțați să se retragă sau să-și înseneze moartea când înfățișarea lor nefirească, fără vârstă, începe să-i tulbure pe oameni. Nu mă faceți să încep să vă povestesc

¹ „Vulpe“

despre nedreptatea situației; în general evit masculii din rasa mea.

Din momentul în care am făcut rost de îmbrăcăminte, am mers mai departe, rugându-mă să mă ia și pe mine câte cineva. Nu aveam bani, firește. Asta era consecința traiului în stepă, privind cum norii plutesc pe cerul mare și albastru și hrănindu-mă cu șoareci de câmp. Nu mai fusesem la oraș de o veșnicie. Când am ajuns la Mukden, am văzut străini care cheltuiau bani pe stradă și țărani flămânzi care fugeau de foamete. Înainte ca Mukden să devină vechea capitală manciuriană din nord, s-a numit Shenyang, garnizoana cu bastion a Imperiului Ming. Lumea se tot schimba, dar băcăliile duse pentru cetăți rămâneau la fel.

A durat mai mult decât m-am așteptat să-mi rezolv niște chestiuni personale, despre care o să vă povestesc pe îndelete mai târziu, dar am reușit să urc într-un tren lăsând un codoș să creadă că o să mă vândă. I-am spus că îmi doresc să ajung urgent în orașul-port Dalian.

– Înțeleg, a spus el, mângâindu-mi brațul. Evaluând calitatea cărnii. Arăți foarte sănătoasă. N-ai tuberculoză, nu?

Am clătinat din cap.

– Sunt voinică. Pot să trag la plug la fel de bine ca orice bou.

– Nu tu o să tragi, stai liniștită, a spus el, zâmbind. Vino cu mine, am o slujbă bună de dădacă.

A cumpărat biletele pentru noi. Clasa a treia, scaune tari. Miros de sudoare, de pește sărat, izul metalic al fierului încins. Trenul a fost o revelație. Îl mai văzusem înainte, gonind prin stepă precum un cal de metal, pufăind rotocoale de funingine neagră. Mă gândisem să urc și eu, dar atunci eram ocupată. Prea ocupată și

prea fericită. Cu un mârâit, m-am întors de la fereastră. Nu voiam să mă gândesc la ce am pierdut. Măcar călătoream iute. Inima îmi fremăta de nerăbdare; eram măcinată de furie și neliniște că o să-mi scape prada dacă nu aș fi ajuns curând la Dalian.

Pământul gonea pe lângă noi, depășind urmele norilor pe măsură ce stepa zbura în urma noastră. Peisajul neschimbat al Chinei de Nord-Est se întindea în nuanțe terne de maro și gri, despicat de poteci de plopi și sălcii. Codoșul privea cum îmi lipeam, vrăjită, fața de geam.

– Nu ți-e teamă să pleci de acasă?

Avea o purtare prietenoasă. Fetelor, ferțiți-vă de bărbaii care zâmbesc cu gura, și nu cu ochii.

– Nu.

De obicei spun adevărul. E prea mare bătaie de cap să minți.

– Oricum nu e casa mea adevărată.

A zâmbit indulgent, cu siguranță se gândea la un cătun prăpădit, agățat de un munte.

– De ce ești singură, fără familie?

– Oh, am spus eu, am fost măritată.

Un rid i-a încrețit fruntea în timp ce își făcea rapid calcule în gând. Nu eram virgină.

– Am avut și un copil.

Mai rău. Prețul meu se prăbușea de la un minut la altul. Mi-am acoperit cu modestie zâmbetul cu mâneca. Tulburat, m-a întrebat:

– Ce s-a întâmplat cu soțul tău?

– Nu mai sunt căsătorită, am zis încet. Și caut un bărbat. Un fotograf manciurian pe nume Bektu Nikan. Vă spune ceva acest nume?

– Nu.

Când trenul a oprit într-o gară, codoșul a cumpărat colțunași cu carne de porc, de la porci crescuți cu gunoaie.

– Mănânci foarte delicat, a zis el.

– Cum adică?

Pauză. Cu gura plină de colțunași.

– Ai niște dinți albi așa de frumoși!

Îmi devora din priviri pielea netedă, neînsemnată de vărsat. Ochii mei luminoși. M-am uitat lung la codoș, iar pupilele i s-au dilatat. Apucându-mă de cot, m-a scos pe coridor. Am avut o clipă de îndoială; oare mi-am potrivit ambuscada prea devreme? Nu aveai cum să-l oprești, însă. Pe coridor, m-a împins în peretele care se legăna în mers. O mână m-a apucat de păr. Cealaltă mă pipăia aspru pe sub bluză. M-am luptat instinctiv, dar eram prea slabă în trup de femeie. Asta e întotdeauna partea cea mai periculoasă pentru orice vulpe. Dacă nu aveam grijă, putea să-mi sucească gâtul. Gâfâind, și-a lipit gura de mine, cu răsufierea stătută ca un canal. Am închis ochii, am inspirat încet și m-am concentrat.

Puțin mai târziu, codoșul zăcea pe podea, cu ochii dați peste cap. Încă mai respira. L-am buzunărit, i-am luat portofelul și i-am târât corpul spre deschizătura vagonului. Mi s-a întors stomacul pe dos. Venea cineva? Trenul s-a aplecat la o curbă, virând și trepidând. L-am îmbrâncit ca lumea pe codoș. S-a rostogolit ca un sac de făină și s-a prăvălit pe terasament.

M-am întors la locul meu, mi-am șters fața pe ascuns și mi-am rearanjat părul, legat în două cozi împletite strâns, cum poartă orice servitoare. O fată care călătorește singură atrage atenția. Lăsând capul pe geam ca să-mi potolesc inima care-mi bubuia în piept, m-am gândit ce opțiuni am. Vagonul acesta de clasa

a treia era plin de soldați manciurieni cunoscuți sub numele de stegari, cu înfățișarea lor distinctivă, cu capul pe jumătate ras și părul lung împletit în coadă.

Era o perioadă periculos de instabilă. Actuala dinastie manciuriană, sau Qing, o dinastie de străini, nu de chinezi, fondată în nord, era în declin. Deși conduceau China de trei secole, tot erau văzuți de populație ca niște invadatori, așa că lumea mocnea de neastâmpăr. Nu ajuta nici faptul că tronul era ocupat în prezent de Împărăteasa Văduvă, o concubină de o noapte, despre care se zvonea că și-ar fi otrăvit dușmanii. Între timp, rușii și japonezii, care erau ocupați să-și împartă nord-estul, călătoreau cu toții la clasa întâi. China, m-am gândit mohorâtă, era devorată ca un purcel la cuptor. Era bine să am grijă să nu mi se întâmple și mie la fel.

Unul dintre stegarii manciurieni a făcut în cele din urmă o mișcare și s-a tras spre mine.

– De unde ești?

– Kirin.

– Nu arăți ca o localnică. Ești manciuriană?

O privire la picioarele mele nelegate, încălțate cu pantofi împlețiți din paie.

Manciurienii nu practică legarea picioarelor, deși chinezii Han o făceau de aproape o mie de ani. Un obicei îngrozitor, așa mi s-a părut mereu. Nici o altă faptură nu-și schingiuește astfel femelele, frângându-le tălpile la frageda vârstă de patru sau cinci ani și legându-le pentru a le preface în niște copite, astfel încât fetițele abia mai pot să meargă, tresărind când se țin de scaune, mese, ca să-și ridice greutatea de pe degetele rupte. Bietele fetițe, cum își înghit ele lacrimile, convinse că vor fi alese de un mire cumsecade.

Am ridicat din umeri, evitându-i întrebarea, dar nu se lăsa descurajat.

– Mergi la Dalian?

– Da.

– Pentru ce?

– Caut un bărbat.

La auzul răspunsului meu, a izbucnit în râs, bătându-se pe burtă.

– Ai unul de treabă chiar aici.

– Nu caut unul de treabă, am zâmbit eu. Vânez un ucigaș.

CAPITOLUL 2

Mukden

– S-a găsit un cadavru în zăpadă.

Bărbatul se freacă pe față. Pleoapa stângă îi zvâcnește.

Detectivul se apleacă înainte. E dimineață devreme, iar soarele la răsărit pictează zidul de vizavi într-un auriu aprins. Stau la o masă goală, dintr-un restaurant popular, care servește oamenii bogați și celebri din Mukden. Felinare roșii atârnă de streșini și mese mari și rotunde, cu scaune din lemn de trandafir, așteaptă de parcă, din clipă în clipă, vreun politician cunoscut, însoțit de alaiul lui, ar putea să intre în local, râzând și suflând nori de fum de țigară. A fost chemat de Gu, patronul restaurantului: cu șase săptămâni în urmă, cadavru unei femei a fost descoperit pe o alee din apropiere.

Nu părea să fi fost vreo mână criminală, spune Gu. Probabil a adormit și a murit de frig. E cea mai bună variantă. Își mușcă buza. Funcționarii locali au fost alertați și cadavru a fost dus la morga orașului. E o poveste tristă, dar comună, se gândește detectivul, mai ales în orașul acesta înghețat din nord-estul îndepărtat al Chinei, vechea capitală a dinastiei manciuriene.